

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. Druga odborova seja „Slov. učiteljskega društva“ je bila dne 5. t. m. Med došlimi dopisi, o katerih se je razpravljalo, sta bila tudi dva „Zveze“. O dopisu glede učilske izložbe pri prihodnji deželni razstavi je odbor sklenil, izvesti sklep občnega zbora, ker je to po pravilih dolžan storiti. Druge okrožnice „Zveze“ zaradi učiteljskega konvikta odbor tudi ne more uvaževati in bode tudi po sklepu občnega zbora deloval, ker je v tej stvari od „Zveze“ popolnoma neodvisen. — G. blagajnik je poročal o denarstvenem stanju. Upamo, da nam bode prihodnjic še več veselega povedal.

Taistega dne je bil tudi tretji društveni večer. Bil je najlepši v tej zimi. Da je bil tak, so zdatno pripomogli zunanji udje, za kar jih iskreno zahvaljujemo. Prav dobro sta predavala g. Fr. Jaklič (o starem učitelju pesniku) in g. Fr. Črnogoj (o žabi). Gg. peveci so bili neutrudljivi. S svojim obiskom nas je počastil tudi preblagorodni mestni župan g. Peter Grasselli. Prihodnji večer bode 7. sušca. Govoril bode g. E. Gangl. *J. P.*

V e s t n i k.

Osobne vesti. C. kr. vladni tajnik g. Josip Ribar je imenovan voditeljem okrajnega glavarstva v Črnomlju. — Članom deželnega šolskega sveta za Goriško so imenovani p. i. gg.: proš Andrej Jordan, prof. Andrej Marušič, ravnatelj goriške realke dr. E. Schreiber in gimnazijski ravnatelj dr. H. Gross.

Umrl je 10. t. m. v Ljubljani za jetiko g. Zvonimir Jakše, učitelj v Poddragi; drugi dan je nameraval iti v bolnišnico, a noč poprej ga je zasačila smrt pri Virantu, kjer je prenočeval. Pokojnik je šele prvo leto služboval. N. v m. p.! — Umrl je v Gorici g. Fran Žepič,časni vodja slovenske deželne kmetijske šole, star šele 53 let. N. v m. p.!

Podpore za šolske zgradbe iz deželnega zaklada je dovolil deželni zbor kranjski sledečim šolskim občinam: Kočevje kot II. obrok 1500 gld., Grahovo kot III. obrok 300 gld., Igavas kot II. obrok 300 gld., Zasp še 100 gld., Breznica še 300 gld., Dobrava 200 gld., Koprivnik za novo šolo 600 gld., Leše 500 gld., Mošnje še 300 gld., Rateče še 200 gld., Tribučje še 200 gld., Breznica v Kamniškem okraju za zgradbo šole pri Sv. Trojici 600 gld., Drazgoše 150 gld., Predoslje 100 gld., Rateče 100 gld. Skupaj 5650 gld.

Pokojnega Josipa Frenensfelda zadnja želja je bila, pokopati njegovo truplo v domačo slovensko zemljo. Zaradi tega je tudi Ljutomersko učiteljsko društvo v svojem zadnjem zborovanju sklenilo, ustreči zadnji želji svojega nepozabljivega sotrudnika, vrliga narodnjaka, neumornega delovalca za proevito in blagor slovenske domovine, dovršenega pesnika in pisatelja slovenskega ter prepeljati s pomočjo dobrovoljnih darov njegovo truplo v domačo zemljo. Prosimo tedaj vse njegove prijatelje in znance, vse narodnjake in narodnjakinje, vsa slavna društva itd., naj blagovolijo v ta namen nabirati podpore in nabrane prispevke doposlati učiteljskemu društvu v Ljutomeru. K obilnemu sadu pomози Bog!

Prošnja. Vse tiste p. n. gg. tovariše, ki so blagovolili mojo knjigo „Slovensko petje v preteklih dobah sprejeti, a mi iste še do danes niso plačali, prav lepo prosim, da bi mi poslali do 1. sušca vsoto od 85 kraljčev, ker bi me sicer neznošno stanje prisililo, izterjati iste vsote s — poštini naročilom. — Imam še 300 iztisov te knjige. Da pridem do količikaj novecev, znižal sem knjigi ceno na 53 kr. s poštino vred. Knjiga je trajne vrednosti. Vsi slov. listi so jo laskavo ocenili. Z odličnim spoštovanjem F. Rakuša, nadučitelj v Dobovi pri Brežicah.

Razpis pisateljske nagrade. Velecenjeni naš rojak, g. prof. Anton Bezenšek v Plovdivu, znani jugoslovanski pisatelj in mladino ljub, namenil je nagrado **100 k. (sto kron)** njemu, ki spiše najboljšo povest za slovensko mladino. Glede povesti zahteva veledušni g. darovatelj sledeče: „Povest naj bode poučnega sodržaja v religiozno-moralnem smislu; snov naj jej bode vzeta po mogočnosti iz domačega življenja na kmetih. (Pisatelj bi si lahko vzel za primer Slovaškovo „Blaže in Nežica“, kar se tiče sloga in snovi; a lahko si izbere tudi navadno obliko povesti ali pa obliko dvogovora [dijaloga]). Poleg obče didaktičnega cilja naj se naglašuje spoštovanje do vere, ljubezen do naroda in do bližnjega.

Obseg povesti naj ne bode manji od treh in ne večji od petih tiskanih pól“.

Frankovani rokopisi naj se pošiljajo podpisaneemu načelniku ocenjevalnega odbora najdlje do **15. maja t. l.** brez podpisanega imena. Ime pisateljevo naj se doda na posebnem zapečatenem lističu.

Ocenjevalni odbor presodi poslane povesti ter pošlje po namenu g. darovatelja tri najboljše povesti g. prof. Bezenšek v Plovdiv, da g. darovatelj sam končno izbere povest, katera njemu najboljše ugoja Nagrado — 100 kron — izplača dotičnemu pisatelju v dan sv. Cirila in Metoda (t. j. 5. maj srpana 1894 l.) g. darovatelj sam; vsem drugim natečajcem se pa rokopisi vrnejo, ako bodo tako zahtevali. Ob enem prosim tudi založnike knjig za slovensko mladino, da mi blagovoljno pošljejo vsako na novo izdano knjigo, da jo bode mogel ocenjevalni odbor presoditi.

V Begunjah pri Rakeku, 28. prosinca 1894.

Janko Leban, nadučitelj

in načelnik ocenjevalnega odbora za mladinske spise pri „Zvezi slovenskih učiteljskih društev“.

Nikjer v Avstriji ni toliko šol s poldnevnim poukom, kakor na Kranjskem, kjer ima le 69 šol celodnevni pouk, 252 šol pa poldnevni.

Nulla dies sine linea. „Slovenec“ piše z dne 1. svečana: „Deželna doklada bo sedaj znašala 42 odstotkov, od katerih 22% požre samo šolstvo“.

Učiteljski konvikt nameravajo zidati hrvaški učitelji in so v ta namen že precej denarja nabrali.

Koncert „Glasbene Matice“, pri katerem se bode proizvajalo Haydnovo „Stvarjenje“ bode dne 3. in 5. sušca t. l. v Ljubljani.

Konferencija avstrijskih škofov. Avstrijski škofje snidejo se dne 2. maj. travna na Dunaju v posvetovanja. Dotični škofovski odbor snide se nekoliko dni poprej, da pripravi vse potrebno za velike konferencije.

Za 50letnico vladanja Nj. Vel. cesarja. V seji dunajske trgovinske zbornice predlagala sta vitez Lindheim in Neuber, naj se naprosi predsedništvo zbornice, da prične v soglasju z drugimi merodajnimi faktorji priprave za nekako veliko, splošno koristno podvzetje; v spomin 50letnega vladanja cesarja Franja Josipa I. Zbor je navdušeno sprejel predlog, o katerem pa bode razpravljati službenim putem.

Učiteljske plače na Dolenjem Avstrijskem. Šolski in finančni odsek dolenje-avstrijskega deželnega zbora sta se že sporazumela, da se opusti sedanji krajevni sistem in se uvede jednoten status za vse učitelje v deželi. Učitelji se bodo razdelili v tri razrede z letno plačo od 500—1000 gld. in s petletnimi prikladami, vštevajočimi se v pokojnino. Šolska naklada okrajev in občin za šole ne sme znašati nad 27%, drugo se plača iz deželnega zaklada. Zastran stanarine izrekla sta se oba odseka, da se dovoli vsem učiteljem, ki nimajo naturalnega stanovanja. V krajih pod 2000 prebivalci se jim dovoli na leto po 50 gld., v krajih od 2000—5000 prebivalcev po 70 gld. in v večjih krajih po 100 gld.

Preveč učiteljc. V Parizu je nad 6000 mladih deklet, ki so vse naredile izpite za učiteljice, praznih mest pa je 60, torej za vsako službo ravno okoli 100 prosilk. V ostalih pokrajinah pa je nad 13.000 učiteljskih kandidatinj, ki čakajo na službe.

Malo prepozno. Med oficirji francoske akademije, ki so bili imenovani te dni, je tudi literat Turpin de Sainsay. Mož je bil toli nepreviden, da je umrl že leta 1891. Imenovanje mu je torej pač prišlo nekoliko prekasno, kaže pa vender, da človek ne sme obupati, kajti s potrpljenjem se vse doseže, časi se ve da še le po smrti. — To bodi nam v tolažbo, dragi tovariši, da čakajo tudi nas učitelje **po smrti** boljši časi!

Podporno društvo za siromašne učiteljske pripravnike v Ljubljani ima za tekoče leto ta-le odbor: Viljem Linhart, c. kr. prof. in začasni vodja pripravnik, načelnik in blagajnik; Fr. Gerkman, c. kr. vadični učitelj, tajnik; Iv. Perdani in Fr. Velkoverh.

Škofjeloški samostan šteje letos v svojih lepo vrejenih starih in novih prostorih (na Gradu) 200 gojenk, katere imajo v zavodu tudi hrano in stanovanje. Radi prelepih prostorov in splošnega reda je zavod res vsega priporočila vreden, ko bi se le tudi v višjih razredih nekoliko več na slovensčino oziralo, zlasti v notranji šoli.

Zahvala. Za našo novoustanovljeno obrtno-nadaljevalno šolo so darovali: gosp. Ant. Belec, klepar v Št. Vidu pet žicastih modelov; gosp. Andr. Zaljar, mizar v Podgori tri lesene modele; gosp. Stefan Magister, mizar v Št. Vidu tri lesene modele; gosp. Jož. Berlic, mizar v Dravljah en lesen model in gosp. Mih. Poličar, mizar v Št. Vidu stojalo (stativ). Za te darove se podpisani imenovanim prav srčno zahvaljuje.

V Št. Vidu pri Ljubljani, dne 20. prosinca 1894.

Janko Zirovnik, nadučitelj in vodja obrtno-nadaljevalne šole.